

**„ZALAEGERSZEG 2020 - INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
MEGALKOTÁSA” projekt
NYDOP-3.1.1/F-13-2013-0001**

**Társadalmi szempontok, civil érdekek
Műhelybeszélgetés
Összefoglaló**

**2012.10.22. 09:00 – 12:00
Helyszín: Zalaegerszeg MJV Polgármesteri Hivatala**

Tartalom

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia	1
2014-2020 tervezési időszak	2
Partnerségi egyeztetés	3
A 2007-2013 programozási időszak eredményei	3
A résztvevők által nevesített eredmények	4
A résztvevők által nevesített problémák.....	5
Javaslatok	6

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia

A stratégia elkészítésekor a város gazdasági és társadalmi folyamataiban bekövetkezett változásokra kell koncentrálni és figyelembe kell venni az Európai Unió kohéziós politikájának a 11 tematikus célkitűzését, az országos fejlesztéspolitikai és területfejlesztési koncepciót, valamint a megyei fejlesztési koncepciót.

A stratégia kialakítása 3+1 fázisból áll:

- megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés)
- koncepció
- stratégia
- integrált projekt csomagok (projektek)

2014-2020 tervezési időszak

Az Európai Unió 11 tematikus célt jelölt ki:

1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció megerősítése
2. Információs és kommunikációs technológiai fejlesztés
3. KKV-k versenyképességének fokozása
4. Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, kockázatok megelőzése, kezelése
6. Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése
7. Fenntartható közlekedés, hálózati infrastruktúrák fejlesztése
8. Foglalkoztatás és munkavállalói mobilitás ösztönzése
9. Társadalmi befogadás elősegítése, szegénység elleni küzdelem
10. Beruházás az oktatásba, készségekbe, egész életen át tartó tanulásba
11. Intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának fokozása

A fenti célok közül legnagyobb arányú támogatást várhatóan a közvetlen gazdaságfejlesztéssel összefüggő célok élvezik majd.

A források elosztásának rendszere megváltozik:

- a 2007-13 közötti EU programozási ciklusnak vége, de új kezdődik 2014-20 között
- Magyarország 2014-20 közötti nemzeti fejlesztési programokat (operatív programokat) és az ezeket keretbe foglaló Partnerségi megállapodást létrehozza az Európai Bizottsággal együttműködésben
- legkésőbb 2014 januárjában a partnerségi megállapodást be kívánja nyújtani a magyar kormány
- a Magyar Kormány forrásokat bocsájtott a megyék és MJV-k számára a tervezési és stratégiaalkotási folyamatok támogatása érdekében
- a soron következő programozási ciklusban elnyert támogatások felhasználására 2023-ig lesz lehetősége a pályázóknak
- a stratégiaalkotás fontosságát az is indokolja, hogy Magyarország az első helyen áll abban a rangsorban, melyben azok az országok szerepelnek, melyeknél a legnagyobb mértékben járul hozzá az EU a közberuházások finanszírozásához
- a pályázatos kiírási rendszer részben megszűnik, így a városoknak nagyobb szabadsága lesz abban, hogy milyen területeken kerülnek felhasználásra a források
- a projektötleket a város alakíthatja ki, nem pedig előre meghatározott felhasználási tervek alapján történik a forráslehívás
- a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében megyék, illetve a megyei jogú városok olyan forrást kapnak, amit a fejlesztési stratégiájukban meghatározott célokra önállóan használhatnak fel – ez az összeg a megyei jogú városok esetében átlagosan 10 milliárd Ft lesz, Zalaegerszeg reálisan 7-8 milliárdra számíthat ebből a forrásból
- természetesen továbbra is megmaradnak a tematikus operatív programok, melyekben lehetséges támogatási forrásokhoz jutni
- a saját és befektetői forrásoknak is jelentős szerepe marad a fejlesztésben

Az új programozási időszakban az országos operatív programok várhatóan jövő tavaszra készülnek el, ezzel párhuzamosan folyik az önkormányzatok középtávú stratégiai dokumentumainak (Integrált Településfejlesztési Stratégia) készítése, reális és megvalósítható terveik összegyűjtése.

Partnerségi egyeztetés

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia céljainak kijelölésében az önkormányzat műhelybeszélgetések keretében és egyéb konzultációs fórumok felhasználásával kéri a város lakosainak, vállalkozásainak, intézményeinek és civil szervezeteinek együttműködését azért, hogy a város fejlődését középtávra meghatározó terv képes legyen társadalmi igényeket, érdekeket, szándékokat is megjeleníteni.

A munka jelenlegi fázisa a helyzetelemzés, arra vagyunk kíváncsiak, hogy az egyeztetésben résztvevők hogyan értékelik az érvényes stratégia – a 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégia - céljait, megvalósítását, valamint a következő programozási ciklusra milyen fejlesztési célokat fogalmaznának meg.

Kérjük a résztvevőket, mondják el, hogyan látják a város helyzetét, milyen fejlesztési lehetőségeket, igényeket éreznek, látnak a környezetükben az alábbiak szerint:

1. Melyek Zalaegerszeg megőrzendő értékei és melyek azok a területek, melyek leginkább rendben vannak a város működésében?
2. Melyek a város fejlődési lehetőségeit leginkább korlátozó problémák?

A kikristályosodott projektjavaslatok megvitatására tavasszal kerül sor.

A 2007-2013 programozási időszak eredményei

- a városba érkező támogatási volumen közel 40 milliárd Ft volt (ez az összeg tekinthető iránymutatónak a soron következő ciklusra vonatkozóan is)
- top 5 támogatási terület:
 - közútfejlesztés 76-os út – 24%
 - vállalkozásfejlesztés – 17%
 - egészségügyi infrastruktúra fejlesztés – 13%
 - ivóvízminőség javító program – 10%
 - oktatás, kultúra, humán fejlesztések – 7%
- feltűnően alacsony az innovációs fejlesztések aránya – 3%

A 2009-ben készült Integrált Városfejlesztési Stratégiában megfogalmazott értékek:

- egészséges környezet
- dinamikus gazdaság
- gazdag szellemi potenciál
- élő kultúra
- aktív közösség
- magas szintű életminőség
- magas fokú autonómia

Az IVS prioritásai és a támogatási volumen prioritásonkénti megoszlása

Prioritás	Támogatási volumen közútfejlesztést figyelembe véve	Támogatási volumen közútfejlesztést figyelembe nem véve
Megújuló településszerkezet és közszolgáltatások	9%	12%
Környezetminőség, egészségvédelem	25%	33%
Megújuló ember, megújuló közösség és kultúra	18%	24%
Megújuló gazdasági környezet és új energiák fejlesztése	24%	31%
Megújuló térségi arculat és európai kapcsolatok	24%	

- 7 projekt-kategória nyerte el a támogatások 78%-t,
- 21 projektkategória osztozott a maradék 22%-on
- ivóvízminőség javítás EU-s kötelezettség volt, a támogatási összegben másik 13 településsel osztozott Zalaegerszeg
- ezek az arányok várhatóan a következő tervezési periódusban is hasonlóak lesznek

Zalaegerszeg fejlesztési irányainak kijelölésekor, összhangban az EU elvárásaival, leginkább a következő célokat érdemes szem előtt tartani:

- környezettudatosság
- egészségtudatosság
- megújuló energia
- információs technológia
- autópári tengely.

Részletesen fel kell mérni a Horvátország uniós csatlakozásából eredő lehetőségeket és kockázati tényezőket és ezeket szintén be kell építeni a stratégiába.

A résztvevők által nevesített eredmények

Társadalom és közintézmények

- Az idősellátás szerkezete, részben az Idősügyi koncepciónak, az Idősügyi Tanács munkájának és az időügyi szakreferens munkájának köszönhetően pozitív irányba változott és jelen állapota megelégedésre ad okot.
- A városi iskolarendszer elfogadható szinten üzemel, azonban fontos feladat az intézmények épületeinek felújítása, korszerűsítése.
- Működő civil kapcsolatok és együttműködés a városi kulturális intézményekkel.

Kultúra

- Vannak kulturális területen elért sikerek, ezeket a tapasztalatokat hogyan lehet a termelő beruházásokban hasznosítani?
- A város kulturális kínálata sokszínű és tartalmaz olyan egyedi elemeket, mint a Göcseji Falumúzeum, vagy a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum.

Zalaegerszeg és környezete

- A város környezeti állapota és természeti környezete megfelelő.
- A városi infrastruktúra, az úthálózat kivételével, megfelelő. Ide értendő a tömegközlekedés, a közműellátás és a közvilágítás.

A résztvevők által nevesített problémák

A városban működő intézmények helyzete

- Több bentlakásos idősellátó intézményre lenne szükség, vagy a meglévő intézmények kapacitásnövelésére.
- Önkormányzati forrásokból nincs lehetőség jelentős felújítási munkákat finanszírozni, erre kizárólag pályázati úton képzelhető el, ezért az ITS-ben szerepelni fog egy átfogó állapotfelmérés a közintézményekkel kapcsolatban.
- Esélyegyenlőség szempontjából nem irányul elég figyelem az akadálymentesítésre a felújított vagy újjépítésű épületekben.
- A városi oktatási intézmények fejlesztése, kifejezetten a tornatermek és tanuszodák építése, önkormányzati vagy állami feladatkör? A létrejövő sportlétesítmények esetében a működtetési feladatok ellátását is optimalizálni kellene.
- Az egyházi tulajdonban lévő, egyébként komoly művészi értéket képviselő, épületek fejlesztése és felújítása bele fér-e a fejlesztési tervbe? Ezek az intézmények nem csak vallási célú, hanem közösségi rendezvények színhelyévé is válhatnak.
- Nincsenek a civilek számára fenntartott gyülekezési, közösségi terek, ahol a civil munka hatékonyan működhetne.
- Az állami tulajdonú ingatlanok helyzete kiszámíthatatlan a fejlesztések terén, pedig rengeteg felújításra lenne szükség, hiszen az alaptervekenység minőségére is kihathat a nem megfelelő infrastruktúra.
- Az iskolák és szakképzési intézmények esetében nehézséget jelent, hogy bizonyos esetekben a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ és bizonyos esetekben az Önkormányzat a fenntartó, így megnehezíti a fejlesztési/felújítási források lehívását.

Város és társadalom

- A diákság számára nem áll rendelkezésre megfelelő napi szinten igénybe vehető kulturális környezet, hiszen a múzeumok és a színház ezt a szerepet egyedül nem tudja betölteni.
- A városi közlekedési rendszer és úthálózat 15.000-es lélekszámra épült és minden útvonal áthalad a belvároson, hiszen az újonnan létrejött településrészek nincsenek összekötve egymással. Ez egy régi stratégiai hiba következménye.

- Minden városi iskolában, már az idei évben van legalább egy olyan család, amelyik elhagyta az országot.

Kultúra és turizmus

- A városban működő kulturális intézmények kínálata nem versenyképes a város határain túl.
- A városi turizmus egyik fő problémája a városban működő szállodák hiánya. Ennek kapcsán felmerülő probléma az önkormányzat és a magán beruházók felelősségi körének meghatározása.
- A civil szervezetek fokozottabb aktivitása hiányzik a kulturális élet formálásából, hiszen ez nem lehet kizárólag önkormányzati felelősség.

Javaslatok

Kultúra és turizmus

- Az egyedi kulturális intézmények jó alapot jelenthetnek a turizmus erősítésére, ennek fejlesztése jelentős beruházásokat igényel.
- Erősen javasolt lenne egy ifi kaszinó vagy más kulturált szórakozóhelyek létrehozása az ifjúság számára, mely segítene hasznosan kialakítani a fiatalok szabadidejét.
- Társasági klubok kialakítása, melyek egy minőségi alternatívái lehetnek a most meglévő szabadidős lehetőségeknek. Ennek megvalósítására jó lehetőséget kínálhat az „Agora program” vagy a Zóna étterem esetleges átalakítása.
- A kulturális kínálatot országosan is versenyképesé kell tenni, hiszen a jelenlegi viszonyok leginkább helyi szinten ismertek.
- A külföldön munkát vállaló idénymunkások nagy része a turizmusban dolgozik, ezt a szakmai kapacitást fel tudná használni a város, amennyiben kiépülne egy megfelelő szintű városi vendéglátás.

Társadalom

- Nagyobb figyelmet kell fordítani a család intézményének erősítésére.
- Fiatalokkal ki kell alakítani egy szélesebb körű együttműködést/konzultációt, mely egy számukra is élhetőbb várost eredményezhet.
- Az akadálymentesítés kiterjesztése, hangsúlyozottan a közintézményekben, kulcs fontosságú lenne és hozzájárulhatna Zalaegerszeg „élhető város” imázsának erősítéséhez.
- Az egyes életszakaszokhoz kötődő szükségleteket kellene felmérni és ennek értelmében megnézni, hogy mi az, ami adott a városban és mi az, ami hiányzik.
- A városnak 23%-a idős (14.000 ember), így a várospolitikának megkülönböztetett figyelmet kellene szentelnie az idős lakosság igényeinek felmérésére a legkülönbözőbb területeken, ilyen lehet a közlekedés, a közművelődés, hivatali megjelenés, stb.

Város és beruházások

- A közintézmények számára a fenntartó (város) releváns, a munkavégzés alapfeltételeit megteremtő és a munkavégzést segítő háttérrel biztosítson, melynek első lépése az intézményesített konzultáció beindítása a fenntartó és a munkavégző szervezet között.

- A közintézményi épületek kialakításának idomulnia kell a benne végzett intézményi munka igényeihez.
- Mindszenty tér és Deák Ferenc tér környéke egy kulturális központnak tekinthető és a parkos környezet alkalmas lehetne egy árnyas, sétáló övezet kialakítására. Ide érdemes lenne beruházásokat hozni.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.